

Alsósokra hangolva – Médiatudatosságot fejlesztő óratervek 3-4. évfolyamos diákoknak

Bevezető

Az alábbi óravázlat az alsósoknak szóló sorozatunk következő része, amelyben az internet előnyeivel és hátrányaival foglalkozunk. **Ez az óraterv A *digitális világ körülöttünk* című óra szerves folytatása. Önálló megtartása megoldható, de csak jelentősebb átalakításokkal, ezért ezt nem javasoljuk.** Az óratervben szerepelnek olyan tananyaghoz kapcsolódó feladatok, amelyek a tanóra szűkös időkeretébe már nem illeszthetők be. A pedagógus feladhatja őket szorgalmi, illetve házi feladatként, vagy az általunk 45 percesnek szánt órát kiegészítve, dupla órát tarthat az adott témakörben.

Az óratervben egy-egy feladathoz alternatív megvalósítási formákat is javasolunk, ezeket sötétszürke betűszínnel jelöltük. A potenciális tanítói közléseket *T*, a várható tanulói válaszokat pedig *D* betűvel láttuk el. Az órán használható feladatok/tesztek a *Feladatok* közt találhatóak. Az óra tananyagához kapcsolódó érdekes cikkeket az *Ajánlott olvasmányok* részben soroltuk fel. A *Melléletek* rész az órai feladatokhoz tartozó nyomtatható/kivetíthető eszközöket tartalmazza.

Tartalomjegyzék

Óravázlat	1
Ajánlott olvasmányok	2
Feladatok.....	3

Óravázlat

Tantárgy: digitális kultúra

Az óra címe: *Az internet előnyei és hátrányai*

Órakeret/Időtartam: *45 perc*

Az óra típusa: *az előzőekben feldolgozott ismeretek gyakorlati alkalmazását elősegítő óra*

Az óra célja: *Az óra célja, hogy megbeszéljük és értékeljük a digitális házirendet, megvizsgáljuk az internethasználattal kapcsolatos előnyöket és hátrányokat, felállítsunk alapvető szabályokat, amelyeket érdemes betartani internetezés közben, és fejlesszük a gyerekek kritikai gondolkodását az internethasználattal kapcsolatban.*

Tantárgyi kapcsolatok: *környezetismeret, etika*

Kulcsfogalmak: *internet, képernyőidő, digitális házirend, zaklatás*

Eszközök: *Feladatok, Mellékletek*

Előzetes tennivaló:

- *előző órai házi feladat ellenőrzése, digitális házirend*

Teremigény:

- *páros- és csoportmunkára is van lehetőség az óra során, ennek megfelelően rendezze be a pedagógus a termet*
- *ha van rá mód, projektorral érdemes kivetíteni a képet/képeket*

Ajánlott olvasmányok

Digitális házirend:

10 szabály digitális gyerekneveléshez – 6-11 éves korig:

<https://www.digitaliscsalad.hu/fogalomtar/10-szabaly-digitalis-gyerekneveléshez-6-11-éves-korig%C2%A0>

Internetes házirend:

Így segít a családi képernyőszabály: <https://hintalovon.hu/2019/06/13/internetes-hazirend/>

A videójátékokról és az online játékokról szülőknek, tanároknak:

<https://www.digitaliscsalad.hu/biztonsag/online-jatek-vagy-videojatek-mi-a-kulombseg>

5 videójáték-típus, amit minden szülőnek ismernie kell:

<https://www.digitaliscsalad.hu/elmeny/5-videojatek-tipus-amit-minden-szulonek-ismernie-kell>

Mit tehetsz, hogy biztonságban legyen a gyereked a neten?

Will Geddes: Szülők Nagy Mobilkönyve. A Forbes ajánlásával. 2020

Tanárok a neten, kézikönyv pedagógusok számára:

<http://www.webwewant.eu/documents/10180/27882/HU-final-2/23c9c0c1-263d-47b7-bde9-2af243a32900>

Tippek, segédanyagok, videók oktatóknak:

<https://www.saferinternet.hu/jatekok/offline-letoltheto-jatekok/alsosoknak/alsosoknak>

Álhírek, hírek valóságának ellenőrzése:

https://buvosvolgy.hu/tudastar/cikk/Fenykep_is_van_rola_Attol_nem_biztos_hogy_igaz

https://buvosvolgy.hu/tudastar/cikk/Honnan_tudjuk_hogy_egy_hiroidal_megbizható

Feladatok

Ötletek az internet előnyei és hátrányai témakörben¹

Online játék: <https://learningapps.org/display?v=poghiv7i321>

Internet	
Definíció	Az internet egy világméretű hálózat, ami milliányi számítógépet, tabletet, okostelefont és más egyéb okoseszközt kapcsol össze, hogy ezeken az emberek vagy a gépek kommunikáljanak (pl. chat, levelezés, komment, vlog, képküldés stb.).
Előnyök	<ul style="list-style-type: none"> – Gyors kommunikáció, pl. a chat, videóhívás, email – Szórakoztató tartalmak – Saját tartalmak feltöltése és megosztása (pl. képek, videók) – Rengeteg tudás, amely mindenki számára elérhető – Közösséghez tartozhatunk – Kapcsolatba léphetünk olyanokkal, akiknek hasonló az érdeklődése
Hátrányok	<ul style="list-style-type: none"> – Személyes adatainkat felhasználhatják ismeretlen célokra, például bankkártyaadatok ellopása – Keveset mozgunk – Digitális bűncselekmények – Túl sok reklám – Hamis információ – Nem gyerekeknek való tartalmak megjelenése – Függőséget okozhat
Mindkettő	<ul style="list-style-type: none"> – Reklámok – Online játékok – Szórakoztató tartalom – Saját képek, kreatív videók feltöltése

¹<https://www.diferenciador.com/ventajas-y-desventajas-del-internet/>, utolsó letöltés: 2021. 02. 11.

Feladat 1A – Az internet előnyei és hátrányai (tanítói példány)

Feladat: Írj az állítás elé egy E-t (előny) vagy egy H-t (hátrány) vagy E-t és H-t, saját véleményed alapján!

- E Gyors kommunikáció, pl. a chat, videóhívás, email
- E Kapcsolatba léphetünk olyanokkal, akiknek hasonló az érdeklődése
- H Digitális bűncselekmények
- H Hamis információ
- E Rengeteg tudás, ami mindenki számára elérhető
- E Közösséghez tartozhatunk
- E/H Reklámok
- H Keveset mozgunk
- E/H Saját képek, kreatív videók feltöltése
- E/H Online játékok
- E/H Szórakoztató tartalom
- H Személyes adatainkat ellophatják, visszaélhetnek vele
- H Nem gyerekeknek való tartalmak megjelenése
- H Függséget okozhat

Azok a pontok, amelyek előnnyel és hátránnyal is rendelkezhetnek:

Reklámok:

E: A reklámokból tájékozódunk az új termékekről, megmutatják, hogy mit vásárolhatunk, mi az újdonság.

H: Túlzott pénzköltésre buzdítanak, befolyásolnak minket. A gyerekek gyakran nem tudják megkülönböztetni a valóságtól.

Online játékok:

E: Nagyon szórakoztatóak.

H: Játékfüggőséget okozhatnak, keveset mozgunk, feldühíthetnek stb.

Szórakoztató tartalom:

E: Jól érezzük magunkat, vicces, kreatív lehet.

H: Nem gyerekeknek való filmek, videóklipek, képek.

Saját képek, kreatív videók feltöltése

E: Megmutathatjuk magunkat és kreativitásunkat a világnak.

H: Nyomot hagyunk vele az interneten; mások letölthetik, átalakíthatják, gúnyolhatják.

Feladat 1B – Az internet előnyei és hátrányai (tanulói példány)

Feladat: Írj az állítás elé egy E-t (előny) vagy egy H-t (hátrány), vagy E-t és H-t, saját véleményed alapján!

- Gyors kommunikáció, pl. a chat, videóhívás, email
- Kapcsolatba léphetünk olyanokkal, akiknek hasonló az érdeklődése
- Digitális bűncselekmények
- Hamis információ
- Rengeteg tudás, ami mindenki számára elérhető
- Közösséghez tartozhatunk
- Reklámok
- Keveset mozgunk
- Saját képek, kreatív videók feltöltése
- Online játékok
- Szórakoztató tartalom
- Személyes adatainkat ellophatják, visszaélhetnek vele
- Nem gyerekeknek való tartalmak megjelenése
- Függséget okozhat

Feladat: Írj az állítás elé egy E-t (előny) vagy egy H-t (hátrány) vagy E-t és H-t, saját véleményed alapján!

- Gyors kommunikáció, pl. a chat, videóhívás, email
- Kapcsolatba léphetünk olyanokkal, akiknek hasonló az érdeklődése
- Digitális bűncselekmények
- Hamis információ
- Rengeteg tudás, ami mindenki számára elérhető
- Közösséghez tartozhatunk
- Reklámok
- Keveset mozgunk
- Saját képek, kreatív videók feltöltése
- Online játékok
- Szórakoztató tartalom
- Személyes adatainkat ellophatják, visszaélhetnek vele
- Nem gyerekeknek való tartalmak megjelenése
- Függséget okozhat

Feladat 2 – Az internet olyan, mint egy ..., mert...

Ez egy feladat a bővített változathoz, illetve duplaóra esetén, differenciálási lehetőséggel.

A játék célja: hasonlítsuk az internetet tárgyakhoz, fogalmakhoz úgy, hogy abból lássuk, az internet jó és/vagy rossz is lehet. A gyerekek kreativitását, kritikai gondolkodását fejleszti.

A feladatot a gyerekek egyénileg, páros munkában, kis csoportokban vagy frontálisan is elkészíthetik.

A feladatnak több változata van:

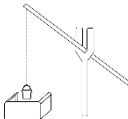

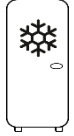
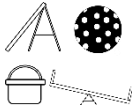
1. Az alábbi táblázatban szereplő tagmondatokat párosítjuk, egyénileg, párban vagy kiscsoportban. Annyi példányt nyomtassunk, ahány tanuló/pár/csoport van.
2. A gyerekek csak az első oszlopban szereplő tagmondatokat kapják meg, és saját maguk egyénileg/párban/kiscsoportban kiegészítik a mondatokat a saját gondolataikkal.
3. A második, bővített változat az, hogy a gyerekek az első feladat megoldása után maguk találjanak ki további hasonlatokat időre, és azokat leírják. Ez lehet egy verseny, kit tud bizonyos időn belül minél több hasonlatot összegyűjteni.

A megoldást frontálisan megbeszéljük, illetve a gyerekek saját mondatait meghallgatjuk, és a győztes csapatot megtapsoljuk/piros pontot adunk. Egy-egy különlegesen kreatív vagy esetleg vicces hasonlatot is jutalmazhatunk egy tapssal/piros ponttal.

A játékhoz annyi példányban nyomtassuk ki a feladatlapot, és vágjuk fel a mondatokat, ahány párra, csoportra osztjuk a gyerekeket. ²

² képek forrása: <https://www.drawingtutorials101.com/how-to-draw-converse-shoe>,
<https://icons8.com/icons/set/clothes>, utolsó letöltés: 2021. 02. 25.

<p>Az internet olyan, mint egy könyv,</p>		<p>mert tele van tudással.</p>
<p>Az internet olyan, mint egy pillangó,</p>		<p>mert szabad és színes.</p>
<p>Az internet olyan, mint egy érme,</p>		<p>mert két oldala van.</p>
<p>Az internet olyan, mint egy kútban a víz,</p>		<p>mert kell egy eszköz, amivel eléred.</p>
<p>Az internet olyan, mint egy virágoskert,</p>		<p>mert az ott szereplő információknak is sok fajtája van.</p>
<p>Az internet olyan, mint egy bevásárlóközpont,</p>		<p>mert rengeteg mindent megtalálhatunk benne, amire szükségünk van.</p>
<p>Az internet olyan, mint a fagyasztó,</p>		<p>mert hosszan megőrzi az információkat.</p>
<p>Az internet olyan, mint a játszótér,</p>		<p>mert különleges élményeket szerezhethetünk ott.</p>

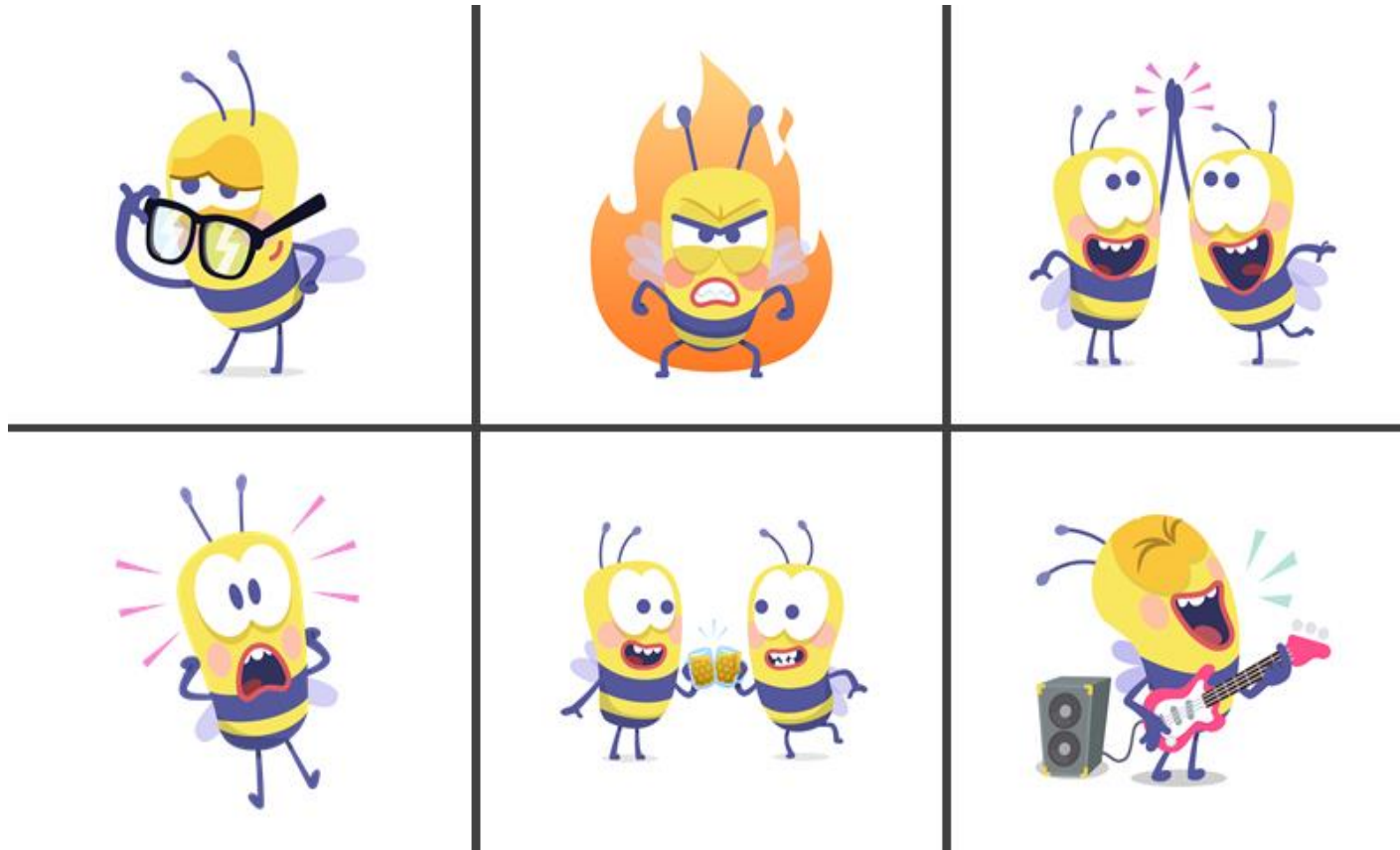

Feladat 3 – Az Internet előnyei és hátrányai (házi feladat)³

Kivetítésre az óra végi házi feladat kiosztásához, illetve kinyomtatva annyi példányban, ahányan részt vesznek az órán.

Feladat: Mit csinált a méhecske az interneten, hogy így érzi magát, milyen élményben volt része: pozitív vagy negatív? Írj mondatokat a képekhez!

³ kép forrása: Office 365 saját képadatbázisa